

Asten, 10 november 2024

Samen met Asten in evenwicht blijven

Voorzitter, college, collega-raadsleden, aanwezigen op de tribune en kijkers en luisteraars van SIRIS,

Het college balanceert als een koorddanser tussen de grote maatschappelijke opgaven met onze daaruit voortvloeiende ambities en de realiteit dat het Rijk niet zorgt voor voldoende financiële middelen. De cijfers kleuren vanaf 2026 diep donkerrood en dit maakt het vanaf volgend jaar extra noodzakelijk om strategische keuzes te maken. Maar dat is voor volgend jaar. In deze beschouwing richten wij ons op 2025.

Samen voor Asten (SvA) vindt dat we het ambitieniveau tijdelijk moeten bijstellen, omdat we er simpelweg de centen niet voor hebben. We moeten de balans zien te vinden tussen wat Asten, Heusden en Ommel nú nodig hebben en wat in de nabije en verre toekomst noodzakelijk is om een gemeente te zijn waar het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is.

We zoomen nu in op de vier programma's:

Programma 1: Bestuur en Veiligheid

De basistaken op orde houden is wat ons betreft nog steeds een prioriteit. Met de formatie die is ingevuld, is niet het niveau bereikt wat nodig is voor de volledige basis op orde. De nu beschikbare en ingezette formatie is eveneens onvoldoende voor het volledig kunnen uitvoeren van de opgenomen ambities in de Toekomstagenda 2030. Graag vernemen wij van het college welke consequenties dit heeft en wat onze inwoners hier concreet van merken.

In juni 2025 is de regio Brainport Eindhoven samen met de provincie Noord-Brabant gastregio voor het jaarlijkse congres van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Een bijzonderheid, want niet eerder kwam het voor dat een grote groep gemeenten in samenwerking met de provincie dit landelijke congres organiseerde. SvA ziet graag dat onze gemeente zich tijdens deze tweedaagse goed op de kaart kan zetten. Is hierover al iets meer bekend? We horen van het college graag welke rol Asten hierbij heeft.

Programma 2: Ruimtelijk Domein

De woonplannen zijn goed tot ontwikkeling gekomen. De komende jaren bouwen we veel nieuwe buurten en komen er woningen op diverse inbreidingslocaties bij. Echter, in Ommel wordt veel gepraat en weinig gebouwd. Wanneer worden hier nu de eerste huizen gebouwd?

Verder voeren we een actief grondbeleid. Voor SvA is het belangrijk dat er in de gemeente Asten woningen zijn voor elke portemonnee en voor iedere gezinssituatie. Denk hierbij aan woningen voor alleenstaanden en ouderen, maar ook aan woningen waarin generaties samen kunnen leven, zoals generatie- en pré-mantelzorgwoningen. In het woonprogramma zijn hierover al een aantal zaken opgenomen. We kijken uit naar het nog op te stellen beleid over deze nieuwe woonvormen en hopen dat dit er snel gaat komen. Wanneer kunnen wij dit beleid verwachten? Wij zien in de beantwoording van deze vraag graag dat er ingegaan wordt op woningen voor alleenstaanden en ouderen en generatie- en pré-mantelzorgwoningen.

De grote veranderingen in de agrarische sector komen eraan. Er zijn kansen, maar ook veel, heel veel belemmeringen. Zo ligt onder meer de vergunningverlening voor aanpassing van verouderde stallen stil en is voor agrariërs die willen stoppen herbestemmen vaak kostbaar en financieel onaantrekkelijk. SvA maakt zich grote zorgen over de gebiedsontwikkeling rondom Nationaal Park De Groote Peel. Nog steeds ontbreekt voor de boeren in dit gebied ieder langetermijnperspectief. Wat doet het college concreet om de agrarische sector – en in het bijzonder de melkveehouderij - perspectief op de lange termijn te bieden?

Grote opgaven liggen er ook op het gebied van klimaat, energie en duurzaamheid. SvA is positief over de uitvoering van de revitalisatie van onze bossen en de aanplant van duizenden extra bomen. We zetten actief in op het gebied van water, maar wat is de stand van zaken omtrent nieuwe energie, zoals overeengekomen in de Regionale Energie Strategie (RES)? De ontwikkeling van een energienetwerk dat voldoet aan de huidige eisen laat op zich wachten. Dit heeft negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van bedrijven en bedrijventerreinen. Doet het college genoeg of kan er meer gedaan worden? Wij horen het graag.

Asten heeft een nieuwe centrumvisie en hiermee kunnen we de komende jaren goed vooruit. Heusden en Ommel werken aan een update van hun centrum. Dat is ook nodig, want deze dorpen groeien de komende jaren aanzienlijk. Levendige dorpscentra horen hier wat SvA betreft zeker bij. De vraag is alleen: wanneer? In de toekomstagenda 2030 staat dit al beschreven. We leven nu in 2024. Vinden de andere partijen ook niet dat dit binnen zes jaar gerealiseerd moet kunnen worden?

We lezen in de beantwoording van de technische vragen dat het college met een speelbeleidsplan gaat komen. Dat is een goede ontwikkeling. SvA gunt de Astense jeugd goede en leuke speelplekken om met vrienden fijn buiten te kunnen spelen. Over fijn buiten spelen gesproken: Park 't Loverveld. Het college gaf eerder aan te gaan onderzoeken of er nog subsidiemogelijkheden zijn voor dit park. Graag vernemen wij van het college of er inmiddels één of meerdere potjes met geld gevonden zijn.

Programma 3: Sociaal Domein

SvA vindt cultuur, sport en sociale activiteiten basisvoorzieningen binnen een bloeiende en bruisende gemeente. Ook is het een uitstekende manier om mee te (kunnen blijven) doen en betrokken te zijn bij het dorp waarin je woont. Dat komt niet vanzelf, je moet hierin investeren. Om die reden vraagt onze fractie - net als bij de Kadernota - aandacht voor cultuureducatie. Middels een amendement roepen we het college op om het landelijk programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) voort te zetten. Onze gemeente neemt al jaren deel aan CmK en de ingezonden brief van Plato, Prodas en het Varendonck College laat duidelijk zien dat cultuuronderwijs zowel in het basis- als het voortgezet onderwijs van onschatbare waarde is. Wij roepen onze collega-raadsleden op om deze kans met beide handen aan te grijpen.

Inmiddels zit de realisatie van de hernieuwde binnensportlocatie(s) in de tweede fase. Wij waren aanwezig bij de eerste bijeenkomst en we zagen veel enthousiasme bij de vertegenwoordigers van diverse verenigingen en clubs om samen de schouders onder dit project te zetten. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en blijven actief betrokken.

De kosten voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en jeugdzorg zijn onverminderd hoog. Deze kosten drukken een grote stempel op onze begroting. Door de dubbele vergrijzing zal dit voor Wmo ook niet minder worden, vrezen wij. Is dit in de prognoses voor de komende jaren meegenomen? SvA vindt het juist dat er wordt ingezet op preventie en vroegsignalering.

We zien in de begroting verscheidene voorbeelden hiervan terugkomen. Crises zijn vaak dure en ingrijpende casuïstiek en daarom begrijpen wij goed dat de insteek is om deze zoveel als mogelijk te voorkomen. De expertise van een gedragswetenschapper is hierbij dan ook hard nodig. Wat SvA betreft is het volstrekt logisch dat deze professional in de begroting is opgenomen. SvA vertrouwt erop dat de keuzes hieromtrent zorgvuldig worden afgewogen.

In de kadernota hebben wij een opmerking gemaakt over de wens voor uitbreiding van de formatie gezins- en jongerencoaches. Wij zien dat deze wens niet in de begroting 2025 is opgenomen. Wat is hiervan de reden?

Programma 4: Financiën, Control en Economie

SvA is voorstander van duurzaam financieel beleid, waarbij structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. Wij vinden het uitlegbaar om reserves in te zetten om onnodig hoge lastenverzwaringen te voorkomen. De lokale lastendruk stijgt volgend jaar in Asten met 8,86%. Gemiddeld betaalt een huishouden dan bijna € 80 meer aan gemeentelijke belastingen. SvA vindt dat er geen sprake mag zijn van een onnodige lastenverzwaring voor onze inwoners en zijn normaliter van mening dat de OZB niet meer verhoogd mag worden dan het inflatiepercentage. Een goed gevulde spaarrekening terwijl er bezuinigd moet worden, vinden wij niet te verantwoorden.

Tijdens de behandeling van de Kadernota heeft SvA een opmerking gemaakt over de door het Rijk toegezegde 'Beethoven-gelden' à 2,3 miljard euro voor ontwikkeling van de Brainportregio. Cofinanciering maakt hiervan onderdeel uit. We zijn inmiddels een aantal maanden verder. Hoe staat het nu met de plannen hieromtrent?

En dan de verlaging van de toeristenbelasting voor campinggasten en de toeristenbelasting truckparking Truck-Inn Nobis. SvA ziet het laatste als een proefballonnetje waarmee we onnodige problemen creëren. Wat gaat dit netto opleveren? Zijn de uitvoeringskosten hierin ook meegenomen? We kunnen er veel woorden aan vuil maken, maar dat doen we niet. SvA stelt voor om de toeristenbelasting niet te indexeren en de toeristenbelasting truckparking Truck-Inn Nobis te schrappen.

Voorzitter, ik rond af. De tijd waarin we leven doet een beroep op het evenwichtsgevoel van ons allemaal; niet alleen van ons college, onze gemeenteraad en ambtelijke organisatie, maar ook van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Om ons evenwicht te kunnen bewaren, moeten we wél in beweging blijven en elke stap die we hierbij zetten zorgvuldig plannen en monitoren. Dit vraagt om communicatie, het hoofd koel houden en - last but not least – vertrouwen. SvA gelooft in de kracht van samenwerking. Dat zit in ons DNA.

Samen met en Samen voor Asten kunnen we deze evenwichtsoefening tot een goed einde brengen.

Wij wensen het college, onze gemeenteraad en de ambtelijke organisatie hier veel wijsheid bij.

Tot zover in de eerste termijn.

Fractie Samen voor Asten:

Maarten van den Boomen

Mattheus Shamoun

René van Dijk

Twan van Teeffelen

Tiny van den Eijnden

Frank van der Velden

Marieke van Oosterhout - van der Zand

Remco Wever